

בש"פ 7432/17 - אבי קוה נגד מדינת ישראל, אסתר גנות

בבית המשפט העליון

בש"פ 7432/17

לפני: כבוד הרשם גלעד לובינסקי זיו

המבקש: אבי קוה

נגד

המשיבות: 1. מדינת ישראל
2. אסתר גנות

**בקשה להארכת מועד לנקיטת הליך; תשובות
המשיבות לבקשה**

החלטה

1. לפניי בקשה להארכת מועד להגשת הליך ערעורי על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה מיום 15.7.2017 (עפ"ג 17-07-3753), בגדרה נדחתה בקשה מטעם המבקש להאריך את המועד להגשת ערעור על גזר דין אשר ניתן בעניינו על ידי בית משפט השלום בחיפה (ת"פ 14-02-35535, להלן: גזר הדין). המשיבות מתנגדות לבקשת הארכה.

2. גזר הדין ניתן ביום 20.2.2017 ובמסגרתו הושתו על המבקש עשרה חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וכן פיצויים בסך 250,000 ש"ח לטובת המשיבה 2, היא נפגעת העבירה. המבקש - המצוי בהליכי פשיטת רגל ואשר ניתן לגביו צו כינוס - פנה ביום 27.2.2017 לבית המשפט של פשיטת רגל וביקש להכיר בפיצויים בו חויב כחוב בר תביעה. בקשה זו נדחתה ביום 9.4.2017. ביני לביני, ביום 2.4.2017, החל המבקש לרצות את עונש המאסר שנגזר עליו. בתחילת חודש מאי 2017 פנה המבקש לבית משפט השלום אשר נתן את גזר הדין וביקש לדחות את מועד תשלום

עמוד 1

הפיצויים עד לאחר שיינתן לו הפטר במסגרת הליך פשיטת הרגל או לחלופין עד לשחרורו מן המאסר. בקשה זו נדחתה ביום 29.5.2017, בין היתר מן הטעם שמדובר בגזר דין חלוט ושהעובדות בגינן מתבקשת הדחייה היו ידועות לבית המשפט בעת מתן גזר הדין.

יצוין כי במסגרת ההליך הפלילי היה המבקש מיוצג על ידי בא כוח מטעם הסניגוריה הציבורית, ואילו בהליכים ובבקשות אשר הוגשו לאחר מתן גזר הדין (לרבות בקשת הארכה שלפניי) יוצג המבקש על ידי בא כוח פרטי.

3. ביום 2.7.2017 הגיש המבקש לבית המשפט המחוזי בקשה להארכת מועד להגשת ערעור על גזר הדין - הן לעניין חומרת עונש המאסר והן לעניין החיוב בפיצויים (כעולה בבירור מן הרישא של בקשת הארכה ומסעיף 13 לה). בקשה זו נדחתה על ידי בית המשפט המחוזי ביום 15.7.2017 (להלן: החלטת הארכה). בהחלטה צוין, בין היתר, כי כניסתו של המבקש למאסר והעובדה שהחליף ייצוג לאחר מתן גזר הדין אינם יכולים להצדיק את האיחור בהגשת הערעור. כך, בשים לב לעובדה שבסמוך לאחר כניסתו למאסר, ואף לאחר מכן, עלה בידי המבקש להגיש הליכים שונים.

4. בקשת הארכה שלפניי, בגדרה עותר המבקש להארכת מועד להגשת הליך ערעורי על החלטת הארכה, הוגשה ביום 25.9.2017 - 19 ימים לאחר חלוף המועד (אם כי המבקש מדגיש כי יידע את המשיבה 2 בעניין עוד ביום 19.9.2017). במסגרת הבקשה, אשר הוגשה באמצעות בא כוח המבקש, נטען כי האיחור נגרם "[...] עקב תקשורת לא רצופה עם המבקש [...]. ומחמת טעות במניין המועד עקב הנחה מוטעית שפגרת בתי המשפט אינה באה במניין [...]" (סעיף 2 לבקשה). לשיטת המבקש, העובדה שבית המשפט חייב אותו בפיצויים בסכום גבוה לטובת המשיבה 2, על אף שידע כי הוא מצוי בהליכי פשיטת רגל וכי לא יוכל לעמוד בתשלום בשל נסיבות שאינן בשליטתו - מעוררת קשיים ממשיים. מבקשת הארכה אף משתמע כי הצורך בהגשת הערעור לבית המשפט המחוזי נולד רק לאחר דחיית הבקשות אותן הגיש המבקש להכרה בפיצויים כחוב בר תביעה בהליך פשיטת הרגל, ולדחיית תשלום הפיצויים עד לקבלת הפטר או עד לשחרורו ממאסר (ראו לעיל).

המשיבות מתנגדות למתן הארכה. זאת, בין היתר, נוכח סיכויי הקלושים של ההליך הערעורי על החלטת הארכה ובשים לב גם לרצף האיחורים של המבקש ולפגיעה בזכויותיה של המשיבה 2. לשיטת המדינה, הקושי של המבקש לשלם את הפיצויים אינו שונה מהותית מן הקושי הקיים במקרים אחרים של נאשמים מעוטי יכולת; מה גם שעל פי ההלכה הנוהגת טענות בדבר קשיים כלכליים אינן מונעות הטלת פיצויים במסגרת ההליך הפלילי ואף אינן מקימות עילה להתערבותה של ערכאת הערעור בפסיקת הפיצויים.

5. לאחר שבחנתי את מכלול הנסיבות, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להארכת מועד להידחות.

6. בית המשפט רשאי, כידוע, להאריך את המועד להגשת הליך ערעורי בפלילים (סעיף 201 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982). על פי הפסיקה, לצורך מתן ארכה בפלילים לא נדרש מבקש הארכה להציג "טעם מיוחד" (אמת המידה להארכת מועד בהליכים אזרחיים), ודי כי יבסס קיומו של "טעם ממשי המניח את הדעת". בהקשר זה ישקול בית משפט, בין היתר, את משך האיחור; את ההצדקה הנתענת לאיחור; ואת סיכויי הלכאוריים של ההליך העיקרי (ראו בש"פ 5988/06 נגר נ' מדינת ישראל (25.07.2006); בש"פ 6125/09 רבין נ' מדינת ישראל (11.08.2009)). ודוק: על אף הגישה המקלה בהשוואה להארכת מועד להגשת הליכים אזרחיים, הכלל הוא שגם

בהליכים פליליים יש להקפיד על קיום המועדים הסטטוטוריים, וממילא הארכת מועד לא תינתן כדבר שבשגרה.

7. בעניינו, האיחור בהגשת ההליך הערעורי אינו זניח (הגם שאינו ארוך מאד). איני סבור כי ההסבר אשר ניתן על ידי המבקש מקים הצדקה מבוררת לאיחור זה. טענות המבקש בעניין היעדר קיומו של קשר רציף בינו לבין בא כוחו, כמו גם בעניין טעות שבדין לגבי המועד להגשת ההליך הערעורי, נטענו באופן סתמי, ללא פירוט ומבלי שנתמכו בתצהיר. לא ניתן לומר אפוא כי הטעות שבדין, ככל שאכן אירעה, הייתה בלתי נמנעת באורח סביר (השוו למשל, בש"מ 6229/11 דון יחיא נ' הועדה המקומית לתכנון ובניה, חיפה (10.1.2012)), מה גם שיש לזכור כי המבקש מיוצג וכי ההלכה לפיה ימי הפגרה באים במניין לצורך הגשת הליכים ערעוריים בפלילים הינה הלכה ידועה ומושרשת. אוסיף, כי נוכח העובדה שהמבקש מעוניין לתקוף החלטה הדוחה בקשה למתן ארכה להגשת הליך ערעורי לבית המשפט המחוזי, ניתן היה לצפות כי יקפיד ביתר שאת על המועדים להגשת ההליך הערעורי לבית משפט זה.

8. סיכויי הלכאוריים של ההליך הערעורי אשר מתבקשת ארכה להגשתו אינם גבוהים דיים על מנת להטות את הכף לטובת המבקש על אף השיקולים הנוגדים הנזכרים לעיל. המשוכה העומדת בפני המבקש - לשכנע את בית המשפט הזה להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי שלא ליתן ארכה - גבוהה, וזאת בין היתר בשים לב לכך שבקשת הארכה הוגשה לבית המשפט המחוזי באיחור ממשי של כשלושה חודשים. אף אם הליכי פשיטת הרגל המתנהלים כנגד המבקש מעוררים שאלות שונות, ספק בעיניי (מבלי לקבוע מסמרות) אם הדבר מוביל למסקנה כי המבקש חסין מפני הטלת פיצויים לטובת נפגעת העבירה (ראו והשוו, עפ"ג (חי') 43631-10-14 מדינת ישראל נ' רובין (20.11.2014); רע"פ 1296/11 טוביאנה נ' מדינת ישראל (17.4.2011). באשר לאופיו הייחודי של הפיצוי הנפסק לטובת נפגע עבירה, והיותו בראש ובראשונה בעל מאפיינים "אזרחיים", הגם שלא באופן מוחלט, ראו למשל: רע"פ 2976/01 אסף נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 418 (2002); רע"פ 228/05 יאגודיב נ' מדינת ישראל, פ"ד נט(4) 518, 523-525; ע"פ 3190/13 זאדה נ' מדינת ישראל, פסקאות 10-9 (4.6.2013). עוד ראו, דנ"פ 5625/16 קארין נ' טווק-בוקובזה (13.9.2017)).

9. אוסיף לסיום, כי לא נעלם מעיניי שעל פי ההלכה שנקבעה ב[1] (433, (2000)), ההליך הערעורי אותו מעוניין המבקש להגיש מסווג כערעור בזכות. על הלכה זו הובעה אמנם ביקורת, ואולם נראה כי היא טרם נהפכה (ראו, ע"פ 6955/15 בלאו נ' עיריית חיפה, פסקה 7 (16.6.2016)). כך או כך, אין בנתון זה כדי לשנות ממסקנתי לפיה דינה של בקשת הארכה להידחות.

10. הבקשה להארכת מועד נדחית אפוא.

ניתנה היום, י"ח בחשוון התשע"ח (7.11.2017).

גלעד לובינסקי זיו, שופט
ר ש ם